

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	6 Tachwedd 2018
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Ioan Thomas
Swyddog Cyswllt:	Llŷr Jones, Uwch Reolwr Economi a Chymuned
Rhif Ffôn Cyswllt:	Est 32219
Teitl yr Eitem:	Rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio : Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- I gefnogi'r bwriad o dargedu Rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio ar gyfer datblygu a gweithredu prosiectau o fewn Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor
- Fod y Cyngor yn ymrwymo £250k o'i Gronfa Cydariannu a sefydlwyd i'w ddefnyddio fel arian cyfatebol ar gyfer rhaglenni ariannol allanol
- Awdurdodi'r Pennaeth Cyllid i arwyddo ceisiadau unigol ar gais yr Aelod Cabinet perthnasol yn amodol fod manylion llawn o'r cais wedi eu datblygu

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- Ar 22ain o Fai eleni, bu i'r Cabinet gymeradwyo Strategaeth Adfywio Ranbarthol Gogledd Cymru oedd wedi ei pharatoi fel rhan o Raglen Targedu Buddsoddiad (TRI) mewn Adfywio Llywodraeth Cymru. Nodwyd hefyd fod gwaith pellach i'w wneud er mwyn ystyried cyfloed posib o'r Rhaglen TRI a'r bwriad o gyflwyno adroddiad pellach i'r Cabinet yn amlinellu cynigion arfaethedig.

3. CYFLWYNIAD A CHYD-DESTUN

Rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio

- Yn ystod mis Hydref 2017, cafodd Rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio (TRI) ei lansio gan Lywodraeth Cymru. Dyma raglen sy'n olynu Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid (VVP), ac mae cyfanswm o hyd at £100 miliwn ar gael yn y gyllideb yn ystod cyfnod cychwynnol o dair blynedd ar gyfer 2018-2021.
- Mae'r Mae'r rhaglen hefyd yn amlinellu dyraniad tybiannol rhanbarthol ar gyfer y cyfnod 2018-21. Yn unol ar ansawdd y prosiectau rhagwelir hyd at £22m o'r gyllideb cyfalaf i Ogledd Cymru.
- Gofyniad y Rhaglen hon yw bod trefniadau cadarn ar waith o ran partneriaeth a llywodraethu rhanbarthol o'r dechrau er mwyn cytuno ar gynllun adfywio cyffredinol, blaenoriaethu cynigion buddsoddi a darparu sicrwydd ynghylch y broses benderfynu.

- 3.4 Mae'r Rhaglen TRI hefyd yn nodi'r angen am Gynllun Rhanbarthol ar gyfer Adfywio yn cynnwys fframwaith strategol a darparu cyd-destun ar gyfer cynigion. Nodir hefyd fod angen cyflwyno a chymeradwyo'r Cynllun Rhanbarthol cyn bydd Llywodraeth Cymru yn derbyn ceisiadau am fuddsoddiad.

Strategaeth Adfywio Ranbarthol Gogledd Cymru

- 3.5 Yn unol â chanllawiau Rhaglen TRI bu Grŵp Swyddogion Adfywio Gogledd Cymru a Grŵp Rheoli Rhaglen Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru gydweithio i lunio Strategaeth Adfywio ar gyfer Gogledd Cymru. Cafodd y Strategaeth hon ei chefnogi gan y Cabinet ar 22ain o Fai, ac sydd hefyd wedi ei chymeradwyo gan holl Gyngorau eraill y Gogledd.
- 3.6 Er mwyn adnabod ardaloedd o angen, mae'r Strategaeth yn cyfeirio'n bennaf at ddata Mynegrif Amddifadedd Lluosog ar gyfer Cymru. Mae hefyd yn defnyddio methodoleg dadansoddi clwstwr er mwyn adnabod yr ardaloedd (trefi) hynny gyda chanran uchaf o'r boblogaeth sydd o fewn 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru.
- 3.7 O safbwynt blaenoriaethau rhaglen TRI dros y cyfnod 2018-21, mae'r Strategaeth yn argymhell y blaenoriaethu prosiectau adfywio canol tref y 4 anheddle ar frig y rhestr, sef Rhyl, Wrecsam, Bangor a Bae Colwyn.
- 3.8 Yn ogystal, mae'r Strategaeth hefyd yn adnabod prosiectau blaenoriaeth ar sail Themâu penodol
- Thema Tai (adnewyddu adeiladau gwag) - Mynd i'r afael ag anghenion o ran tai ac adfywio gan gynnwys y sector rhentu preifat
 - Thema Tai (ardaloedd adnewyddu) – gan ystyried parhad o'r rhaglenni Adnewyddu Tai
 - Adeiladau Pwysig – cefnogaeth ar gyfer prosiectau i ail-ddatblygu neu aildefnyddio adeiladau pwysig y tu allan i'r pedair tref o flaenoriaeth ar gyfer anghenion adfywio.
- 3.9 Fel rhan o'r trafodaethau rhanbarthol, mae dyraniadau ariannol tybiannol sy'n seiliedig ar y gyllideb TRI bresennol wedi eu crybwyll ar gyfer gweithredu agweddau o'r Strategaeth ranbarthol :

	Gweithgaredd / Blaenoriaeth	Dyraniad tybiannol	Cyfanswm
1.	Adfywio Canol Trefi		£11.25m
	<i>Rhyl</i>	£4m	
	<i>Wrecsam</i>	£2m	
	<i>Bangor</i>	£3m	
	<i>Bae Colwyn</i>	2.25m	
2.	Tai : Adnewyddu Adeiladau Gwag / Ardaloedd Adnewyddu		£9.2m
	<i>Gwynedd</i>	£1.5m	
	<i>Ynys Môn</i>	£1.8m	
	<i>Sir Dinbych</i>	£1.5m	
	<i>Sir Flint</i>	£0.9m	
	<i>Sir Conwy</i>	£1.5m	
<i>Sir Wrecsam</i>	£2.0m		
3.	Adeiladau Allweddol		2.5m
	Manylion i'w datblygu	£2.5m	

- 3.10 Dylid pwysleisio mai dyraniad ariannol tybiannol yn unig ydynt, a byddai unrhyw ymrwymiad ariannol yn ddibynnol ar gyflwyno Cynlluniau Prosiect fyddai yn cwrdd â gofynion Rhaglen TRI. Dylid nodi hefyd fod cynllun gweithredu o fewn y Strategaeth Ranbarthol drafft yn cynnwys buddsoddiad posib o £29m o'r Gronfa TRI gan amlygu'r angen pellach am fuddsoddiad yn y rhanbarth, a'r uchelgais i ddenu buddsoddiad pellach i Ogledd Cymru.
- 3.11 Nodir felly fod y dyraniad rhanbarthol tybiannol Rhaglen TRI yng Ngwynedd yn cynnwys tua £3m ar gyfer Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor, ynghyd a tua £1.5m ar gyfer thema tai (adnewyddu adeiladau gwag) fyddai yn cyfrannu at flaenoriaethau'r Strategaeth Ranbarthol.

Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor

- 3.12 Yn ystod 2016, sefydlwyd Partneriaeth Strategol Dinas Bangor gan ddwyn ynghyd ystod o bartneriaid yn awyddus i gyd-weithio i ddatblygu a gweithredu strategaeth newydd ar gyfer y ddinas. Mae'r bartneriaeth yn cynnwys cynrychiolaeth o nifer o wahanol sefydliadau gan gynnwys Cyngor Gwynedd, Cyngor Dinas Bangor, Llywodraeth Cymru, Prifysgol Bangor, Pontio, Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr, Partneriaeth Tai, Grŵp Llandrillo Menai, ac Ardal Gwella Busnes y ddinas.
- 3.13 Yn dilyn sefydlu'r Bartneriaeth, lluniwyd Strategaeth Adfywio ar gyfer y Ddinas, ac yn ystod yr Haf eleni bu i'r Bartneriaeth adolygu ei raglen waith a chadarnhau blaenoriaethau. Tra bod gwaith pellach eto i'w wneud, rhagwelir fod rhai o flaenoriaethau'r Bartneriaeth yn cyfrannu at amcanion a chanllawiau'r Rhaglen TRI, gan gynnwys
- i) Cynllun Buddsoddi ac Adfer Eiddo Gwag ar y Stryd Fawr : yn cynnig pecyn cymorth (benthyciadau a grant) yn targedu adeiladau gwag o fewn ardal fasnachol y ddinas
 - ii) Cynllun Mynediad a Chysylltiadau Trefol : yn cynnwys cynigion ar gyfer datblygu cysylltiadau strategol rhwng lleoliadau allweddol yng nghanol y ddinas. Cyfleodd ar gyfer ymgorffori'r gwaith gyda safleoedd datblygu gan gynnwys buddsoddiadau posib y Brifysgol drwy'r Fargen Dwf arfaethedig.
 - iii) Hwb Iechyd Bangor : Cynllun ar y cyd rhwng y Gwasanaeth Iechyd a Chartrefi Cymunedol Gwynedd yn edrych ar gydleoli gwasanaethau iechyd y gymuned yng nghanol y Ddinas ynghyd ag unedau preswyl newydd.
 - iv) Gwella ac ymestyn darpariaethau cymunedol neu gymdeithasol : Mae cysyniadau cychwynnol wedi eu hadnabod megis Canolfan Deulu Integredig Maesgeirchen yn darparu cefnogaeth mewn ardal ddifreintiedig. Cysyniad arall yw Canolfan Digartrefedd fyddai yn cynnig darpariaeth amlasiantaethol i'r digartref.
 - v) Cynllun Eiddo (Tai) Gwag : yn cynnig pecyn o fesurau er mwyn dod ag adeiladau gwag yn ôl i ddefnydd preswyl.
- 3.14 Mae'r rhestr yma yn cynnwys ystod eang o brosiectau posib, a nifer ohonynt angen gwaith rhagbaratoi pellach i'w datblygu yn gynigion manwl.

4. RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 4.1 Mae'r Strategaeth Adfywio Ranbarthol wedi adnabod dinas Bangor fel blaenoriaeth, ac o ganlyniad, mae cyfle i dargedu adnoddau Rhaglen TRI ar gyfer gweithredu prosiectau adfywio cymwys.
- 4.2 Yn wahanol i raglenni adfywio blaenorol, gwahoddir ceisiadau am arian Rhaglen TRI ar sail prosiectau unigol yn hytrach na ddyweder un cais yn cynnwys pecyn o brosiectau gyda'i gilydd.
- 4.3 Bydd ceisiadau am arian Rhaglen TRI yn cael eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru a fydd yn cael eu hasesu yn unol â gofynion a chanllawiau'r rhaglen. Yn ogystal, bydd cynigion hefyd yn cael eu hystyried gan Grŵp Swyddogion Adfywio Gogledd Cymru sydd yn gweithredu ar ran Grŵp Gweithredol Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru. Mae'n ofynnol i bob cais gael ei llofnodi gan y Swyddog Adran 151, gan gadarnhau fod y manylion yn gywir a bod y cais wedi ei gefnogi gan y bartneriaeth ranbarthol.

Ystyriaethau Ariannol

- 4.4 Cyllideb cyfalaf sydd yn cael ei darparu drwy'r Rhaglen TRI ac uchafswm cyfradd ymyrraeth Llywodraeth Cymru fesul prosiect yw 70%. Golyga hynny fod angen sicrhau o leiaf 30% o arian cyfatebol.
- 4.5 Rhagwelir y byddai manylion prosiectau unigol yn cael eu datblygu gan wahanol sefydliadau yn gweithredu rôl fel corff arweiniol. Er bod cyd-weithio yn nodwedd amlwg ym mhob un o'r prosiectau, y corff arweiniol fyddai yn gyfrifol am ddatblygu'r manylion y prosiect gan gynnwys y pecyn ariannu arfaethedig a sicrhau'r arian cyfatebol.
- 4.6 O safbwynt prosiectau a nodir yn 3.13, argymhellir mai Cyngor Gwynedd fyddai yn gyfrifol am arwain a gweithredu'r prosiectau canlynol :
 - a) Cynllun Buddsoddi ac Adfer Eiddo Gwag (masnachol) ar y Stryd Fawr
 - 4.6.1 Bwriedir defnyddio adnoddau Rhaglen TRI gan ymgorffori cymorth grant i'r pecyn benthyciad canol tref sydd eisoes yn weithredol yn ninas Bangor. Cyfanswm cost y prosiect fyddai £2.1m yn cynnwys £1.2m TRI; £250k o'r Gronfa Fenthyciadau Canol Tref; a £660k o fuddsoddiad preifat.
 - 4.6.2 Mae manylion y Cynllun wedi eu paratoi, a bwriedir i'r cynllun fod yn weithredol o 1af o Ebrill 2019.
 - b) Cynllun Mynediad a Chysylltiadau Trefol
 - 4.6.3 Mae Grŵp Prosiect aml asiantaeth wedi ei sefydlu yn ddiweddar gyda'r bwriad o ddatblygu manylion y cynllun. Amcangyfrif cost y prosiect yw oddeutu £2.2m yn targedu £750k TRI, ac ymrwymiad o £250k gan Gyngor Gwynedd. Rhagwelir y bydd cyfle i ymgorffori buddsoddiad sefydliadau lleol i'r cynllun a fydd yn destun gwaith rhagbaratoi manwl.

4.6.4 Gofynnir am ymrwymiad o £250k o'r Gronfa Cydariannu'r Cyngor tuag at gostau'r prosiect arfaethedig. Byddai hyn hefyd yn dangos cefnogaeth ac ymrwymiad y Cyngor i'r fenter ehangach.

c) Cynllun Eiddo (Tai) Gwag

4.6.5 Mae'r Cynllun yn cynnig pecyn o fesurau er mwyn dod ag adeiladau gwag yn ôl i ddefnydd preswyl sydd yn cael ei reoli drwy'r Gwasanaeth Tai, Adran Oedolion, Iechyd a Lles. Mae'r pecyn yn cynnwys darpariaeth ar unigolion sydd yn prynu uned breswyl am y tro cyntaf, ac yn cynnwys cefnogaeth i landlordiaid i adnewyddu adeiladau gwag ar gyfer defnydd preswyl. Mewn rhai amgylchiadau, byddai'r pecyn hefyd yn galluogi'r Cyngor i brynu ac adfer eiddo gwag yn uniongyrchol

4.6.6 Mae'r prosiect yn ffurfio rhan o themâu a blaenoriaeth ranbarthol ar gyfer adfer tai gwag. Yn yr achos yma, mae Cyngor Môn yn gweithredu fel corff arweiniol drwy gyflwyno cais i Lywodraeth Cymru, a chytundeb rhwng Cyngorau Gwynedd a Môn i'w gwblhau fel rhan o'r trefniant llywodraethu.

Allbynnau

4.7 Pe llwyddir i weithredu'r prosiectau blaenoriaeth sydd wedi eu hadnabod drwy Bartneriaeth Bangor, byddai'n golygu buddsoddiad sylweddol i ddinas Bangor. Serch hynny, nid yw manylion pob un o'r prosiectau wedi eu datblygu yn llawn eto, ac y byddai yn gynamserol i gynnig amcangyfrif o'r holl allbynnau.

4.8 Fodd bynnag, ar gyfer y prosiectau hynny fyddai yn cael ei arwain gan y Cyngor, rhagwelir y byddai'r gweithgareddau hyn yn cyfrannu at yr allbynnau canlynol (sydd yn seiliedig ar allbynnau Rhaglen TRI)

Allbynnau	Nifer
Swyddi gros a grëwyd	21
Nifer y swyddi y darparwyd ar eu cyfer	48
Nifer y mentrau y darparwyd ar eu cyfer	15
Nifer safleoedd (dibreswyl) a grëwyd neu a adnewyddwyd	17
Buddsoddiad ychwanegol wedi ei ddenu	2.5m
Nifer yr aelwydydd a gafodd gymorth tuag at sicrhau gwelliannau o ran perfformiad ynni eu cartrefi	35
Cartrefi gwag yr ail-ddechreuwyd eu defnyddio	60
Nifer o unedau preswyl newydd wedi eu creu	23
Nifer y busnesau bach a chanolig yng Nghymru sy'n llwyddo i ennill contractau/is-gontractau	78

4.9 Bydd trefniadau ar gyfer monitro allbynnau yn cael eu hymgorffori i bob prosiect unigol. Bydd y Cyngor yn cyd-lynu Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor ac yn cyflwyno adroddiadau monitro rheolaidd i Lywodraeth Cymru.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 5.1 Yn amodol o dderbyn cefnogaeth y Cabinet, bwriedir cyflwyno ceisiadau ariannol i Lywodraeth Cymru er mwyn ymgeisio am adnoddau o'r Rhaglen TRI yn ystod y cyfnod 2018-21.
- 5.2 Bwriedir cyflwyno cais Cynllun Buddsoddi ac Adfer Eiddo Gwag (masnachol) ar y Stryd Fawr yn syth, gan roi trefniadau priodol mewn lle er mwyn i'r cynllun fod yn weithredol o 1af Ebrill 2019.
- 5.3 Bwriedir gwneud gwaith pellach o ddatblygu manylion Cynllun Mynediad a Chysylltiadau Trefol, drwy gyd-weithio gydag aelodau o Bartneriaeth Bangor. Bwriedir cyflwyno cais manwl yn fuan yn ystod cyfnod 2019/20.

6. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

6.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro

Fe nodir yn yr adroddiad fod yr argymhellion am ryddhau adnoddau yn adeiladu ar benderfyniad y Cabinet ynglŷn â'r Strategaeth ym Mis Mai 2018. Mae'r adroddiad yn cloriannu'r seiliau am yr argymhelliad mewn modd priodol.

ii. Y Pennaeth Cyllid

Y Cynllun Buddsoddi ac Adfer Eiddo Gwag ar y Stryd Fawr yw'r cynllun cyntaf i'w gyflwyno fel rhan o becyn o gynlluniau i Adfywio Canol Dinas Bangor. Gallaf gadarnhau fy mod yn fodlon gyda phriodoldeb y drefn ariannu ar gyfer y cynllun cyntaf hwn, gyda ffynonellau ariannu wedi cael eu hadnabod. Rwyf hefyd yn glir, o drafodaethau gyda swyddogion o'r Adran Economi a Chymuned, fod aeddfedrwydd y cynlluniau dilynol yn y pecyn (sydd wedi cael eu hamlinellu yn rhan 3.13 o'r adroddiad) yn amrywio ar hyn o bryd.

Gallaf gadarnhau fod arian digonol yn y Gronfa Gydariannu i ymrwymo £250,000 fel arian cyfatebol ar gyfer Cynllun Adfywio Canol Dinas Bangor. Petai'r Cabinet yn cytuno gwneud hyn, bydd £250,000 ar ôl yn y Gronfa.

Rwyf yn gyfarwydd gyda ffurflen gais Llywodraeth Cymru ar gyfer y grantiau hyn, a gallaf gadarnhau mai awdurdodiad y Swyddog Cyllid Statudol yn unig y gofynnir amdano. Felly, os yw'r Cabinet yn fodlon, byddai'n briodol i mi arwyddo ffurflenni cais ar ran y Cyngor fel rhan o'r Cynllun hwn, ond dim ond pan fyddaf wedi derbyn sicrwydd gadarn a thystiolaeth gan y swyddogion perthnasol i arddangos fod yr holl wybodaeth yn y ceisiadau hyn yn gywir, ac fod y Bartneriaeth Rhanbarthol wedi cefnogi'r cynlluniau unigol.

6.2 Barn yr Aelod Lleol

Dim yn fater lleol

6.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad

Dim i'w adrodd